

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **G. A.**, zast. JUDr. Pěvou Skýbovou, advokátkou se sídlem Brno, nám. 28. října 17, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 11. 2004, č. j. 36 Az 659/2003 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Zástupkyni žalobce JUDr. Pěvě Skýbové, advokátce se sídlem Brno, nám. 28. října 17, **se u r č u j e** odměna a náhrada hotových výdajů celkem 2558,50 Kč, které jí budou proplaceny do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 25. 11. 2004, č. j. 36 Az 659/2003 - 44 zamítl Krajský soud v Brně žalobu žalobce proti rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 25. 2. 2003, č. j. OAM-148/VL-19-ZA04-2002. Tímto rozhodnutím žalovaného nebyl žalobci udělen v České republice azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že důvodem odchodu stěžovatele a jeho manželky byla skutečnost, že jako přistěhovalci z Ázerbajdžánu byly v Arménii vystaveni jednání ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu. Podařilo se jim zajistit si povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR. O udělení azylu bezprostředně po příchodu do ČR nepožádali pouze proto, že mohli využít institutů zákona o pobytu cizinců. Tato skutečnost však nic nemění na důvodech, pro něž zemi opustili. S názorem žalovaného, že motivem žádosti byla legalizace pobytu nelze souhlasit. Legalizace pobytu je zákonem předpokládaným důsledkem každé žádosti o udělení azylu, proto tento následek nelze žadateli přičítat k tíži. Zákon o azylu nestanoví žádnou lhůtu pro podání žádosti o jeho udělení. Skutečnost, že cizinec, který ačkoliv opustil zemi původu z důvodu vymezených § 12 zákona o azylu, splňuje podmínky pro udělení dlouhodobého víza ve smyslu zákona o pobytu cizinců a o udělení azylu, a proto nepožádá o udělení azylu ihned po svém vstupu na území, nijak nesnižuje potenciální důvodnost jeho obav z možného návratu.

Stěžovatel rovněž nesouhlasí se závěrem soudu, že jako držitel arménského pasu požíval po dobu svého pobytu na území ČR ochranu své vlasti. Ze skutečnosti, že stěžovatel disponuje pasem země původu, nelze takový závěr vyvodit.

Stěžovatel se domnívá, že ve vztahu k udělení humanitárního azylu byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem. Přestože na udělení humanitárního azylu není právní nárok, musí být o této otázce veden řádný proces, přičemž soud pak přezkoumává to, zda skutkové okolnosti, byly zjištěny v potřebném rozsahu a zda právní následek není v rozporu se zákonem. Správní orgán byl tedy povinen se vypořádat s důkazním materiálem, který byl v souvislosti s humanitárním aspektem předložen, a který se týkal zejména zdravotního stavu stěžovatele a situace v arménském zdravotnictví. Přestože soudu nepříslušelo přezkoumávat, zda byly dány humanitární důvody či nikoliv, byl povinen posoudit závěry správního orgánu z logického a procesního hlediska. Správní orgán se však s důkazním materiálem obsaženým v podáních označených jako doplnění žádosti azyl v odůvodnění svého rozhodnutí nijak nevypořádal, navíc jeho závěr ohledně situace v arménském zdravotnictví je v logickém rozporu s předloženými důkazy. Ačkoliv byly tyto vady žalobou namítány, soud se k těmto námitkám nijak nevyjádřil a omezil se na popis rozsahu soudního přezkumu v této věci.

Stěžovatel nesouhlasí s interpretací ustanovení § 12 zákona o azylu, které je dle jeho mínění nutné vykládat v souvislosti s ustanovením § 2 odst. 5 zákona o azylu. Nositeli pronásledování tak nemusí být nutně přímo složky státní moci, ale i soukromé osoby, skupiny osob či nelegální struktury za podmínky, že jejich jednání nese znaky pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Článek 65 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků v této souvislosti uvádí, že „pronásledování se za normálních podmínek týká kroků, které podnikají úřady nějaké země. Může však vycházet také od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotčené země. Tam, kde místní obyvatelstvo páchá závažné diskriminační či jinak postihující činy, mohou být tyto považovány za pronásledování, pokud je úřady vědomě tolerují nebo odmítají, či jsou neschopné, zajistit účinnou ochranu.“.

Stěžovatel navrhuje rozsudek soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Současně žádá, aby Nejvyšší správní soud přiznal jeho stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil tak, že navrhl její zamítnutí a stejně tak i návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Domnívá se totiž, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Ve věci řízení o podané kasační stížnosti plně odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. V průběhu řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by se dala podřadit taxativně vymezeným důvodům udělení azylu podle § 12 zák. o azylu. Ani existenci žádného zvláštního zřetele hodného důvodu udělení azylu podle § 14 cit. zákona správní orgán neshledal, což ve svém rozhodnutí řádně odůvodnil. Stěžovatel požádal o udělení azylu na území ČR až po 7 letech pobytu v ČR, a to s cílem legalizovat svůj pobyt. Tato jeho účelová snaha nemá nic společného s azylově relevantními důvody, jedná se o zneužití azylové procedury. Tvrzení o údajných potížích v Arménii, které uvedl v kasační stížnosti, je v jeho případě vzhledem ke zjištěným skutečnostem nepodložené.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Po přezkoumání věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zák. o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mimo jiné, pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 5. 1. 2002. V něm uvedla státní občanství: Arménie. V letech 1991 až 1994 se zdržoval střídavě v Arménii a v letech 1994 až leden 2002 v České republice v P. Uvedl, že nemá žádný cestovní doklad, pas ztratil v P. v prosinci 2001. Náboženské vyznání uvedl: pravoslavná církev a dále uvedl, že sám ani nikdo z rodiny nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Arménii opustil v červenci 1994 z národnostních důvodů, cestoval vlakem přes Rusko a Polsko do ČR. Jako důvod žádosti o udělení azylu uvedl, že je arménské národnosti a nemohl v klidu žít ani v Arménii ani v Ázerbajdžánu, odkud ho vyhnali. Jejich děti měly problémy, byly zbity. Pokud jde o zdravotní stav, uvedl, že je dobrý. Při pohovoru k žádosti o udělení azylu podle § 23 odst. 1 zák. č. 325/1999 Sb., o azylu, vedeném za přítomnosti tlumočnicka z arménského jazyka, stěžovatel uvedl, že do roku 1991

žil v Ázerbajdžánu, pak odešel do Arménie do J., kde žil do roku 1994, kdy Arménii opustil a od té doby tam nebyl. V roce 1994 přijel do ČR pracovat pro arménskou stavební firmu G + K, u níž pracoval 4 roky a poté pracoval u jiné stavební firmy. V ČR měl povolený dlouhodobý pobyt do 26. 12. 2001, avšak dne 10. 12. 2001 ztratil pasy a pobyt si nemohl prodloužit. V případě, kdyby pas neztratil, by o azyl nepožádal. V Arménii jako uprchlíci z Ázerbajdžánu byli utiskováni, nemohli najít zaměstnání. Když se mu naskytla příležitost pracovat u arménské firmy v ČR, vyřídil si vízum a přijel do ČR, až si vydělal peníze, pozval k sobě do ČR i rodinu. V Arménii je takový názor, že uprchlík z Ázerbajdžánu není pravý Armén a nenajde žádnou práci. Utiskování se dělo ze strany místních Arménů v celé Arménii. Nemělo význam se přestěhovat v rámci Arménie. Svou žádost o udělení azylu stěžovatel ještě několikrát doplnil. V písemnosti ze dne 18. 3. 2002 poukázal na důvody odchodu z Ázerbajdžánu a na situaci v Arménii a na to, že zastupitelský úřad Arménie v ČR není, a proto by musel cestovat do V. nebo B., k čemuž by potřeboval cestovní doklad a vízum. Poukázal také na zdravotní stav své manželky. V písemnosti ze dne 15. 1. 2003 poukázal na zdravotní stav svůj i své manželky a také na věk obou (přiložil lékařskou zprávu ze dne 7. 1. 2003) a dovolával se udělení humanitárního azylu. V písemnosti ze dne 31. 1. 2003 opět žádal o přihlédnutí ke zdravotním potížím svým (o nichž předložil lékařskou zprávu ze dne 21. 1. 2003) i manželky. Žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení azylu dne 25. 2. 2003. Z rozhodnutí vyplývá, že vycházel z návrhu na udělení azylu podaného stěžovatelem, z pohovoru ze dne 7. 3. 2002 vedeného se stěžovatelem a z doplnění žádosti o udělení azylu, které stěžovatel podal a v nichž popsal své důvody opuštění Arménie a svůj zdravotní stav. Dále žalovaný vycházel ze Zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v Arménii za rok 2001 a informace MZV ČR č. j. 122780/2002-LP ze dne 17. 9. 2002.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel žalobou, která je pod č. 1, 2, 3 předloženého spisu Krajského soudu v Brně. Žaloba obsahuje v podstatě citaci ustanovení zák. č. 71/1967 Sb., a zákona o azylu, která žalovaný, podle stěžovatele, porušil. Pokud jde o skutkové důvody, na jejichž základě tvrdil výše uvedená porušení zákona, odkázal na svoji žádost o udělení azylu v ČR a protokol o pohovoru, který s ním byl proveden a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k jeho žádosti o udělení azylu v ČR. Žaloba tedy žádné konkrétní důvody neuvádí. Dne 10. 7. 2003 bylo Krajskému soudu v Brně doručeno doplnění žaloby stěžovatele v němž stěžovatel opět obecně poukazuje na znění správního řádu a různé publikace, aniž by konkrétně uvedl porušení uvedených ustanovení ve vztahu k němu. Konkrétně pak zpochybnil hodnocení situace v poskytování zdravotní péče v Arménii jako dobré a odkazoval na dokumenty vydané v tomto směru, a dovozoval, že poskytování zdravotní péče v Arménii je nedostatečné, že je tam nedostatečná výživa. Informace o kritické situaci zdravotnictví a dostupnosti lékařské péče v Arménii jsou, podle něho, v přímém rozporu s tvrzením správního orgánu, že „...v Arménii je dostatek zdravotnických zařízení, specializovaných lékařů a léků...“. Vyjádřil tak pochybnosti o pravdivosti informace MZV ČR, č. j. 122780/2002.LP ze dne 17. 9. 2002, z níž správní orgán – žalovaný při hodnocení situace v poskytování zdravotní péče v Arménii vycházel, a to z toho důvodu, že ČR nemá v Arménii svůj zastupitelský úřad. Podle stěžovatele správní orgán nejenže neobstaral sám důkazy ke zjištění situace v Arménii, ale ani nepřihlédl k jím doloženým informacím mezinárodních organizací o lékařské péči v Arménii. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že se neustále zhoršuje.

Krajský soud rozhodl o žalobě stěžovatele po jednání, které se konalo dne 25. 11. 2004 a v jehož průběhu stěžovatel uvedl, že se považuje za uprchlíka z Ázerbajdžánu, který nebyl dobře přijat v Arménii, nenašel tam práci a proto odešel pracovat do České republiky (pro arménskou firmu). Krajský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného z hlediska

jeho zákonnosti v celém rozsahu a dospěl k závěru, že stěžovatel v podané žalobě nenamítá nic, co by mohlo zvrátit závěry správního orgánu o neudělení azylu podle § 12 zák. o azylu a pokud jde o humanitární azyl (§ 14 zák. o azylu), na který není právní nárok, žalovaný posoudil situaci stěžovatele, zejména zdravotní stav a poměry v jeho zemi státní příslušnosti a vyvodil, že není důvod pro udělení humanitárního azylu, což je plně v jeho pravomoci. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda byly dány humanitární důvody či nikoliv. Ani námitku stěžovatele proti neexistenci překážek vycestování neshledal krajský soud důvodnou, přičemž poukázal na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného a dále na to, že stěžovatel svou námitku v tomto směru nijak nekonkretizoval, v žalobě netvrdí ani nedokládá existenci kterékoliv z podmínek uvedených v § 91 zák. o azylu. Rozhodnutí žalovaného shledal krajský soud v souladu se zákonem.

Kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodů, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se interpretace a aplikace ust. § 12 zák. o azylu. Zopakoval, že důvodem jeho odchodu z Arménie a rovněž jeho manželky byla skutečnost, že jako přistěhovalci z Ázerbajdžánu byli v Arménii vystaveni jednání ve smyslu ust. § 2 odst. 5 zák. o azylu. Bližší skutečnosti neuváděl, je tedy nutno vycházet z toho, co uvedl ve správním a soudním řízení. V návrhu na udělení azylu stěžovatel uvedl, že opustil svou vlast v červenci 1994 z národnostních důvodů, protože je arménské národnosti a nemohli žít v klidu. V pohovoru dne 7. 3. 2002 uvedl, že v Arménii je utiskováni obecně místní Arméni. Na národnostní problémy poukázal stěžovatel ještě v doplnění žádosti o udělení azylu ze dne 18. 3. 2002, kde připomněl vyhnání z Ázerbajdžánu, kde museli zanechat takřka vše, co měli a nuceně přesídlit do Arménie, kde jim však bylo znemožněno (a to nikoli ze strany orgánů veřejné moci, ale spíše ze strany místních Arménů, kteří se chovali k uprchlíkům velice nepřátelsky) nalézt nový domov. Tímto tvrzením stěžovatele se žalovaný ve správním řízení zabýval a ve svém napadeném rozhodnutí vypořádal. Dospěl k závěru, že po posouzení jeho výpovědi je nucen konstatovat, že stěžovatel neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, ze které by vyplývalo, že byl ve své vlasti pronásledován z důvodu taxativně uvedených v ust. § 12 zák. o azylu, v platném znění. Tento svůj závěr také odůvodnil. S jeho závěrem v tomto směru souhlasil i krajský soud. V kasační stížnosti stěžovatel nesouhlasí s interpretací ust. § 12 zák. o azylu a má za to, že nositeli pronásledování nemusí být nutně přímo složky státní moci, ale i soukromé osoby, skupiny osob či nelegální struktury za podmínky, že jejich jednání je podporováno či trpěno úřady nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Interpretace ust. § 12 zák. o azylu v souvislosti s ust. § 2 odst. 1 zák. o azylu však není podstatou sporu. Tato interpretace podaná stěžovatelem není v rozporu s právním názorem Nejvyššího správního soudu a nic jiného netvrdí ani žalovaný v napadeném rozhodnutí, ani krajský soud v napadeném rozsudku. Podstatou je to, zda stěžovatel takové jednání ve vylíčení skutkových okolností tvrdí. V tomto směru musí dát Nejvyšší správní soud za pravdu žalovanému i krajskému soudu, že nebylo prokázáno, že stěžovatel byl vystaven v Arménii pronásledování ze strany soukromých osob a že arménský stát takové pronásledování podporoval či trpěl, případně nebyl schopen odpovídajícím způsobem zajistit jeho ochranu před takovým jednáním. Stěžovatel ani netvrdí, že se na státní orgány obrátil. Žalovaný ve svém rozhodnutí naopak citoval ze Zprávy o dodržování lidských práv v Arménii za rok 2001, kterou vydal Úřad pro demokracii, lidská práva a práci v březnu 2002, že Národní shromáždění schválilo v roce 1995 zákon o občanství, na základě kterého uprchlíci arménskému původu mohou získat arménské občanství, pokud nemají žádnou státní příslušnost a v uplynulých třech letech žili v Arménii a že v průběhu roku přijalo Národní shromáždění dva nové zákony na ochranu práv uprchlíků, a to zákon o právních a socioekonomických zárukách pro osoby násilně vysídlené z Ázerbajdžánské republiky

v letech 1988 až 1992 a zákon o uprchlících, přičemž stěžovatel tyto závěry uvedené v rozhodnutí žalovaného nenapadl. Stěžovatel s manželkou si zajistili povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR, kam nejprve odjel stěžovatel pracovat pro arménskou stavební firmu a posléze i jeho manželka v roce 1995. Poté, podle svého tvrzení, stěžovatel ztratil pas, a až v lednu 2002 podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Z toho žalovaný v napadeném rozhodnutí vyvodil, že z výpovědi stěžovatele nelze usuzovat, že by původem potíží s místním obyvatelstvem byly státní orgány Arménie nebo že tyto orgány chování obyvatelstva tolerovaly. Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že o azyl nepožádal v ČR dříve, a to proto, že mohl využívat institutu zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Zákon o azylu podle něho nestanoví žádnou lhůtu pro podání žádosti o udělení azylu po vstupu na území ČR. Má za to, že opustil-li zemi původu z důvodů vymezených v § 12 zák. o azylu a nepožádal o udělení azylu ihned po svém vstupu na území ČR, nesnižuje to nijak potenciální důvodnost jeho obav z možného návratu. Žalovaný mu však neudělil azyl proto, že o něj požádal až po více jak 7 letech pobytu na území ČR, ale proto, že neshledal naplnění zákonných důvodů pro udělení takového azylu. Pokud jde o obavy z návratu, stěžovatel se v pohovoru k žádosti o udělení azylu vyjádřil jen tak, že se nechce vrátit do Arménie, protože všechno by bylo stejné jako předtím. Důležité je také to, že se nemá v Arménii kam vrátit, neboť tam nemá žádné bydlení a majetek. Toto ovšem nejsou důvody pro udělení azylu podle § 12 zák. o azylu a nezpůsobují ani překážku vycestování stěžovatele ve smyslu § 91 zák. o azylu.

Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 azylového zákona, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická opatření, mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině; zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu (usnesení Ústavního soudu IV. ÚS 12/04).

Ani další stížní bod kasační stížnosti stěžovatele spočívající v jeho tvrzení, že při zjišťování skutkové podstaty a vypořádání se s důkazním materiálem, předloženým správnímu orgánu v průběhu řízení ve vztahu k udělení humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 zák. o azylu došlo k porušení zákona o ustanoveních řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, přičemž pro tuto důvodně vytýkanou vadu rozhodnutí správního orgánu měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit, neshledal Nejvyšší správní soud důvodným. Krajský soud v tomto směru v napadeném rozsudku uvedl, že soudu nepřísluší přezkoumávat, zda byly dány humanitární důvody či nikoli. Nejvyšší správní soud s tímto závěrem krajského soudu v podstatě souhlasí. Podle ust. § 14 zák. o azylu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Na jeho udělení není právní nárok a jeho neudělení nezakládá nezákonnost ani porušení mezinárodně právních závazků České republiky, protože žadatel uprchlíkem není. Orgán státní správy – žalovaný je nadán určitou volností (nikoli však libovůlí) zda žádosti o humanitární azyl vyhoví či nikoliv. Samotné správní uvážení správního orgánu - žalovaného podléhá přezkumu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudky byly zjištěny řádným procesním postupem a dále, že za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností vyvozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Žalovaný, jak uvádí ve svém rozhodnutí, pečlivě posoudil osobní situaci stěžovatele, zejména zdravotní stav a poměry v zemi jeho státní příslušnosti. I když jednotlivé zprávy o jeho zdravotním stavu neuvádí ve svém rozhodnutí, pak není pochyb o tom, že do dne svého rozhodnutí stěžovatelem mu poskytnuté lékařské zprávy o zdravotním stavu, a zprávy poukazující na stav zdravotnictví v Arménii zhodnotil. Jestliže žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že zdravotní stav stěžovatele neodůvodňuje udělení humanitárního azylu, pak má Nejvyšší správní soud za to, že žalovaný k tomuto závěru dospěl na základě svého správního uvážení, nevybočil zde z mezí a hledisek stanovených zákonem. Konečně Nejvyšší správní soud ve zdravotním stavu stěžovatele rovněž neshledává důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 14 zák. o azylu. Pro posouzení nároku stěžovatele na udělení humanitárního azylu pak je už zcela bez vlivu úroveň zdravotnictví v Arménii, neboť ta odpovídá hospodářským a sociálním poměrům v této zemi a stupni její ekonomické vyspělosti a má vliv na všechny nebo velkou část populace v uvedené zemi.

Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že jakkoli v zákoně o azylu není stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení státní hranice třeba požádat o azyl, podání žádosti o azyl sedm roků po vstupu do ČR, přestože v dřívějším podání žádosti stěžovateli zjevně nic nebránilo, nasvědčuje tomu, že o azyl požádal opravdu až ve snaze legalizovat svůj pobyt v ČR. V rozsudku ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. 2 Azs 5/2003 Nejvyšší správní soud uvedl: „cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi má o azyl požádat vždy již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody.“ Z této logiky také vyplývá, že takový cizinec má požádat o azyl neprodleně poté, co má k tomu příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V opačném případě, tedy při podání žádosti o azyl s výrazným časovým odstupem po vstupu na území státu, kde mu může být ochrana formou azylu udělena, lze předpokládat, že důvody podání žádosti se již nemusejí shodovat s důvody odchodu ze země původu, což může cizince z poskytnutí azylu vyloučit podobně, jako žádost v jiné, než první bezpečné zemi. Takový názor Nejvyšší správní soud již vyslovil v rozsudku ze dne 20. 10. 2005 sp. zn. 2 Azs 423/2004.

Z důvodů uvedených v tomto rozsudku proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

V řízení o kasační stížnosti měl úspěch žalovaný, ten by proto měl právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Protože však žalovaný jednak náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nežádal a jednak mu v tomto stádiu řízení ani prokazatelné náklady nevznikly, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Pro řízení o kasační stížnosti ustanovil krajský soud stěžovateli zástupkyni advokátku JUDr. Pěvu Skýbovou (usnesení ze dne 14. 2. 2005, č. j. 36 Az 659/2003 – 63). V tomto případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.).

Zástupkyně stěžovatele vyúčtovala odměnu za zastoupení za 2 úkony právní pomoci spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, nahlédnutí do spisu dne 1. 3. 2005, tedy za dva úkony /§ 11 odst. 1 písm. b) a f) za použití ust. § 1 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./ a 2x režijní paušál á 75 Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.). Současně požádala o přiznání daně z přidané hodnoty ve výši 408,50 Kč. Vyúčtované náklady Nejvyšší správní soud zástupkyni stěžovatele přiznal, protože odpovídají obsahu spisu. Zástupkyně stěžovatele prokázala, že je registrována jako plátkyně daně z přidané hodnoty a výše této jí uplatněné daně je v souladu s ust. § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zák. č. 235/2004 Sb.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu